POSTI- JA TELEHALLITUKSEN

KIERTOKIRJEKOKOELMA

1989 **Nro 1**

Kiertokirje nro 1/89

Pääjohtaja Pekka Tarjanteen uudenvuodentervehdys Posti- ja telelaitoksen henkilökunnalle

Uusi vuosikymmen on alkavan vuoden 1989 jälkeen edessä. Olemme koko 1980-luvun ajan voineet huomata kehitysvauhdin yhä kiihtyneen, teknisen edistymisen kulkeneen vielä odotettuakin nopeammin ja olemme voineet tuntea maapallon kutistuneen. Tietoisuus ihmiskunnan tulevaisuuden kysymyksistä on yhä näkyvämmin askarruttanut luonnontieteilijöitä, yhteiskunnallisia keskustelijoita ja julkista mielipiteenvaihtoa. Samalla on tutkimus ja tekniikka osoittanut uusia keinoja sekä maailmanlaajuisten ongelmien ratkaisemiseen että yksityisten ihmisten elämän helpottamiseen.

"Tulevaisuus on ihmisten tai vastaavien."

Posti- ja telelaitos toimii tulevaisuuden kehittämisen avainalueella. Tietoyhteiskunnan toimivuus on edellytys tulevaisuuden haasteiden voittamiseksi. Kehittynyt tekniikka tarjoaa välineet tiedon ja tiedonvälityksen hyödyntämiseksi entistä mittavampien tehtävien edessä. Lopulta on ihmisen asia päättää, miten tekniikan tarjoamat mahdollisuudet pystytään käyttämään koko ihmiskunnan hyväksi.

Oman yhteiskuntamme kehitys ei ole irrallaan maailmanlaajuisista kehitysnäköaloista. Maailma on entistä kansainvälisempi, omat ratkaisumme asettuvat aina laajempiin yhteyksiin ja kansalliset kehittymismahdollisuutemme edellyttävät jatkuvaa yhteistyötä kansainvälisessä kanssakäymisessä.

Suomen taloudellista kehitystä on viime aikoina tukenut korkeasuhdanne, mutta talouden kasvu on pitkälti ollut kulutuksen varassa. Seurauksena on ollut ongelmia talouden ulkoisessa tasapainossa ja vaikeuksia kilpailukyvyn säilyttämisessä. Vakauttamistoimenpiteiden avulla on niiden onnistuessa mahdollista hallita talouden kehitystä paremmin, turvata kotitalouksien ostovoiman kasvaminen ja ylläpitää investointitoiminnan edellytyksiä.

Näitä kansallisia rakennuspuita tarvitaan 1990-luvun Suomea rakennettaessa. Terve taloudellinen perusta on tärkeä edellytys myös oman tahdon eteenpäinviemisessä kansainvälisessä yhteistyössä. Kansainvälistyminen tarjoaa mahdollisuuden voimavarojemme hyödyntämiseen kansallisen hyvinvointimme edistämiseksi, mutta se asettaa myös haasteen oman kehityksemme ohjaamiselle. Kansainvälinen yhteistyö ja kotimaisuuden korostaminen eivät todellakaan ole vastakohtia!

"Kehitystä ei ole toki pakko seurata. Siitä voi myös olla edellä."

Posti- ja telelaitoksen tehtävänä on turvata maamme tietoliikenteen toimivuus ja auttaa yksityisiä kansalaisia, elinkeinoelämää sekä julkista hallintoa hyödyntämään tiedonvälitystä ja tiedonhallintaa omien tarpeittensa tyydyttämiseksi. Tieto-

liikenteen alueella PTL:n on pikemminkin astuttava ”kolme askelta edellä” kuin odotettava tarpeiden kasvamista niin suuriksi, että merkittäviin panostuksiin on pakko ryhtyä.

Posti- ja telelaitoksen yhteiskunnallisena velvollisuutena on huolehtia palvelujen saatavuudesta, palvelutason riittävyydestä ja palvelujen edullisuudesta kaikkialla maassa ja tasavertaisesti kaikille käyttäjäryhmille. Palvelujen on pystyttävä antamaan myös kilpailuetua asiakkaille, mikä tänä päivänä merkitsee ”räätälöityjä” ratkaisuja ja ”mukanaelämistä” asiakkaan kanssa.

Tietoliikenne ja tavaran kuljetus tapahtuu lähettäjän ja vastaanottajan välillä. Posti- ja telelaitoksen tehtävänä on toimia välittäjänä näiden kahden asiakkaan keskellä. Asiakastyytyväisyys merkitsee PTL:lle koko asiakastapahtuman kokonaisuutta, jossa sekä lähettäjällä että vastaanottajalla on omat odotuksensa palvelun laadusta ja toimivuudesta. PTL:n on kyettävä tyydyttämään kaikkien asiakkaittensa erilaiset tarpeet, ja juuri siinä on palvelutehtävän vaativuus. PTL:n on pystyttävä järjestämään toimintansa siten, että se yhtäaikaa toimittaa eteenpäin miljooniin kappaleisiin yltäviä lähetysmääriä ja vie perille yksityisen vastaanottajan juuri hänelle tarkoitetun viestin.

Tällaisessa toiminnassa kysytään suorituskykyä, nopeutta, täsmällisyyttä sekä tehtävien hallintaa ja osaamista. Posti- ja teleliikenne on kaikesta teknisestä kehityksestä huolimatta edelleen ihmisten työn avulla tapahtuvaa ihmisten välistä kanssakäymistä. Postin pitkän kuljetusketjun toimivuus ja monimutkaisen televiestinnän tiedonvälityksen hyväksikäyttö perustuvat lukemattomien postiteleläisten saumattomaan yhteistyöhön. Viime kädessä juuri henkilökohtaisesti koettu palvelun laatu määrittelee asiakkaan suhtautumisen koko palvelutapahtumaan ja sitä kautta PTL:n tarjoaman palvelun onnistumiseen.

”Tietenkin haluan muuttua,
mutta en vain nimeksi.”

Posti- ja telelaitosta koskeva laki liikelaitosuudistuksesta hyväksyttiin sisällöltään eduskunnassa viime kevätistuntokaudella. Laki jäi kuitenkin lepäämään yli seuraavien valtiopäivien. Uudistuksen toteuttaminen jo vuoden 1990 alusta lukien on kuitenkin koettu niin tärkeäksi, että hallitukselta ja eduskunnalta odotetaan uuden lakiesityksen käsittelyä ja asian lopullista hyväksymistä alkavan kevään aikana.

Posti- ja telelaitoksen sisällä uudistukseen on valmistauduttu usean vuoden ajan. Hallintoa on kevennetty, päätöksentekoa on viety lähemmäs asiakkaita ja sisäistä joustavuutta on lisätty. Byrokratiaa on purettu niin, että uudessa toimintamallissa koneisto pystyy toimimaan joustavasti ja tehokkaasti asiakkaiden ehdoilla.

Päätös liikelaitosuudistuksen toteuttamisesta on välttämätön, kiireellinen ja asiakkaiden edun mukainen uudistus. Se merkitsee toiminnan tehostumista, asioiden käsittelyn nopeutumista, palvelun joustavuuden lisääntymistä ja kustannustason pitämistä käyttäjille edullisena. PTL:n sisällä uudistus merkitsee byrokratian vähentymistä, palveluperiaatteiden selkiytymistä, palkkausperusteiden suuntaamista tuloskehitystä vastaavasti sekä yhteistoimintamenettelyn todellisten vaikutusmahdollisuuksien lisääntymistä.

Koko yhteiskunnan kannalta on olennaista, että Posti- ja telelaitoksen peruspalvelutaso määräytyy liikelaitosuudistuksen jälkeen eduskunnan päätösten mukaiseksi. Samalla PTL:n edellytetään toimivan liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti siten, että sen talous säilyy terveenä, työn tuottavuus pysyy korkeana ja toiminnan tehokkuus tuottaa asiakkaille kilpailuetua. Yhteiskunnan ja valtiovallan odotukset liikelaitosuudistukselta ovat selkeät ja velvoittavat. Posti- ja telelaitos on valmis toteuttamaan uudistuksen turvatakseen tietoliikenteen toimivuuden ja kehittämismahdollisuudet myös jatkossa.

Uusi toimintamalli parantaa PTL:n mahdollisuuksia suunnata voimavaroja tehokkaammin myös tulevaisuuden tarpeisiin. Tutkimus- ja kehitystoiminnan alueella on edelleen tarvetta perusteltuihin lisäpanostuksiin. Jo nyt käyttöön otettu uusi tekniikka ja uudet palvelut osoittavat, että investoinnit tietotekniikan ja osaamisen kehittämiseen ovat välttämättömiä nopeasti muuttuvien ja lisääntyvien tarpeiden tyydyttämiseksi.

"Asiakaspalvelun hyvä laatu oli erityisen huomion kohteena."

Postitoimessa on merkittävänä kehittämiskohteena ollut elektroninen postiliikenne, jonka avulla kirjeliikenteen sujuvuus pystytään pitämään nykyajan tietojenkäsittelytekniikan vaatimalla tasolla. Postinkulun avain on edelleen oikea osoite, minkä johdosta PTL-Postin on panostettava jatkossakin asiakkaiden neuvonnan ja ohjauksen lisäksi omien järjestelmien kehittämiseen. Uusi suunnitteilla oleva atk-pohjainen osoitetietojärjestelmä auttaa hallitsemaan muuttuvia tietoja ja varmistamaan jakeluketjun toimivuuden.

Posti kulkee Suomessa kansainvälistenkin mittapuiden mukaan nopeasti ja tarkasti. Yhdeksän kirjelähetystä kymmenestä kulki viime vuonna perustavoitteiden mukaisesti eli ensimmäisessä luokassa yhdessä ja toisen luokan postissa kolmessa työpäivässä. Kuljetus- ja jakelujärjestelmämme kehittäminen on jatkuvasti erityisen huomion kohteena.

Postiliikenne merkitsee miljoonien yksittäisten lähetysten käsittelemistä joka päivä. Siksi postilaitoksen on jatkuvasti tehtävä työtä jakelun ja kuljetusten tarkkuuden ja nopeuden tehostamiseksi. Lähetysmäärät kasvavat edelleen. Viime vuonna kirjelähetysten määrä kasvoi 5,9 %, pakettien määrä 10 % ja joukkolähetysten määrä 9 %. Lehtiliikenteessä jakelumäärät ovat kasvaneet noin 0,5 %. Liikennemäärien kasvun ja hallitun kustannuskehityksen johdosta postitoimen tulos tulee vuodelta 1988 olemaan positiivinen.

"PTL hoitaa teletointa niin, että palveluvalikoima, palvelujen laatu ja saatavuus pysyvät kansainvälisesti korkealla tasolla."

Teletoiminnan monipuolistuminen, liikennemäärien kasvu ja palveluiden kysynnän lisääntyminen on jatkunut vilkkaana. Palvelutehtäviä varten Posti- ja telelaitos ylläpitää kauko- ja paikallispuhelinverkkoa sekä lisäksi yleisiä dataverkkoja (DATEX ja DATAPAK), kiinteitä datasiirtoyhteyksiä (DATEL), yleistä TELESAMPO-verkkoa, kolmea valtakunnallista matkapuhelinverkkoa, valtakunnallista kaukohakuverkkoa (KAUHA), teleksiverkkoa, meriradioverkkoja sekä kansainvälisiä TV- ja radio-ohjelmansiirtoväyliä. Paikallispuhelintoimialueilla välitetään myös televisio- ja radio-ohjelmia (TELE-TV-palvelu).

Yritysmaailman kasvavien kansainvälisten yhteyksien tarpeen tyydyttämiseksi PTL on liittynyt osakkaaksi STS-Telecom nimiseen pohjoismaiseen palveluyhtiöön. PTL tarjoaa nyt mm. videoneuvottelu- ja datasiirtopalveluja oman satelliittiaseman kautta Euroopan eri maihin. Yrityksille on suunnattu myös kotimaan kaukoverkon erikoispalveluja, kuten 9800- ja 9700-palvelut, joiden avulla yritykset voivat laajentaa myyntitoimintaansa maan eri osiin ja tarjota asiakkaille edullisen yhteysjärjestelmän.

Matkapuhelinverkkojen kehittäminen on ollut koko 80-luvun ajan PTL:n merkittävien panostuksien kohteena. Viime vuonna lisättiin edelleen NMT-450-verkon kapasiteettia ja NMT-900-verkon laajentamista jatkettiin. Näissä verkoissa on nyt vuoden vaihteessa yhteensä yli 100 000 tilaajaa.

Datasiirrossa otettiin käyttöön kansainvälinen pakettikytkentäinen palvelu INTERPAK, joka tarjoaa yhteydet yli 90 maahan. DATEX- ja DATAPAK-palveluissa otettiin käyttöön asiakkaiden omaa verkon hallintaa tukeva MANTEX-palvelu. TELEBOX-sanomanvälityspalvelu ja mm. kansainvälisiin tietopankkeihin yhteyden tarjoava monipuolinen TELESAMPO-järjestelmä ovat lisänneet käyttäjämääriään merkittävästi.

Teletoimen talouskehityksessä näkyvät toisaalta kasvavat liikennemäärät ja toisaalta toiminnan kasvusta ja monipuolistumisesta aiheutuva panostusten tarve. Liikevaihdon kannalta merkittävin kaukopuhelinliikenne kasvoi noin 8 %, ja ulkomaanpuhelujen kysyntä noin 15 %. Datasiirtopalvelujen myyntivolyymi kasvoi niin ikään noin 15 %, ja matkapuhelinpalveluissa kasvu oli peräti 35 %. Kasvuluvut osoittavat selkeästi sen, että lisääntyvä kysyntä edellyttää merkittäviä

investointeja jo nyt 90-luvun tarpeita varten. Investointitarve televerkkoihin tulee seuraavien vuosien aikana nousemaan noin 1,5 miljardiin markkaan vuodessa.

''Posti on kulkenut Suomessa 350 vuotta, mutta tulemme harvoin ajatelleeksi, että postitoimen kehitys on kansakunnaksi kehittymisen välttämätön edellytys.''

Posti- ja telelaitos on vastannut Suomen tietoliikenneyhteyksistä jo 350 vuoden ajan. Juhlavuotemme 1988 osoitti, että kunniakkaat perinteet voidaan nähdä myös muutosvoimana silloin kun kehitys edellyttää uudistumista ja uuden omaksumista. Vankalta perustalta on voimaa ponnistaa uusiin tehtäviin.

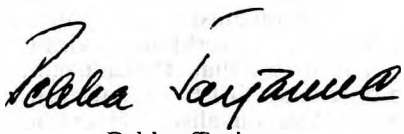
Posti- ja telelaitoksen 350-vuotisjuhlassa viime syyskuussa professori Erik Allardt painotti, että parhaillaan käynnissä oleva tietoteknologisen yhteiskunnan aiheuttama murros tuntuu ''jos jossakin, niin Posti- ja telelaitoksen toiminnassa''. Mutta Allardt tähdensi, että liiketaloudellisten periaatteiden mukaanottaminen ei tee valtion laitoksesta yksityistä yritystä. ''Voi ensinnäkin muistuttaa siitä, että Posti-Tele ei esimerkiksi voisi mennä konkurssiin. . . Tärkeämpää on kuitenkin se, että liiketaloudellisten periaatteiden ja kilpailukyvyn tähdentäminen on välttämätöntä juuri siksi, että Posti-Telen on edelleen kyettävä täyttämään eräitä perinteisiä yhteiskunnallisia tehtäviä.''

Posti- ja telelaitoksella on aina ollut keskeiset tehtävänsä kansakunnan rakentamisessa ja kehittämisessä. Tunnemme velvollisuutemme myös tietoyhteiskunnan tulevaisuudesta.

Samalla kun toivotan jokaiselle postiteleläiselle Hyvää ja Menestyksekästä Vuotta 1989 kiitän kaikkia yhteisiä kokemuksia ja pysyviä muistoja antaneesta juhlavuodestamme vuonna 1988.

Helsingissä tammikuun 1. päivänä 1989

Pääjohtaja

Pekka Tarjanne

Otsikoiden sitaatit:
— Jarmo Somppi: ''Puhuvia päitä'' (1—3)
— Posti- ja teletoimen yhteenvedot vuoden 1988 toiminnasta (4—5)
— Erik Allardt: Juhlapuhe Posti- ja telelaitoksen 350-vuotispääjuhlassa 6.9.1988 Helsingissä (6)

Helsinki 1988. Valtion painatuskeskus